

ಕೆ.ವಿಂ.ವಿಫ್.

RNI No. : 29773/77, Posted at Bengaluru,
PSO Mysuru Road, BG 560 026.
Posted at Periodical Rate Rs. 2/-

ಕೀರನಾಗರ

ಮಾನ ಪತ್ರಿಕೆ

KSHEERASAGARA
MONTHLY MAGAZINE

ವಾರ್ಷಿಕ ಬೆಂದಾ ರೂ. ೨೦.೦೦

ಸಂಪುಟ Vol - 48

ನವೆಂಬರ್ - November - 2023

ಸಂಚಿಕೆ Issue - 11

ಪುಟ - PAGES - 12

ಕೆಎಂಎಫ್‌ಗೆ ರಾಜ್‌ಕುಮಾರ್, ಪುನೀತ್ ಎರಡು ಕಣ್ಣುಗಳಿದ್ದಂತೆ ಶಿವರಾಜ್‌ಕುಮಾರ್ ಹೇಳಿಕೆ

ರಾಜ್ಯದ ಕೋಟ್ಯಂತರ ರೈತರ ಬದುಕು ಹಸನಾಗಿರುತ್ತಿರುವ ಕರ್ನಾಟಕ ಹಾಲು ಮಹಾಮಂಡಲಿಗೆ (ಕೆಎಂಎಫ್) ವರನಟ ಡಾ. ರಾಜ್‌ಕುಮಾರ್ ಹಾಗೂ ಕರ್ನಾಟಕ ರತ್ನ ಪುನೀತ್ ರಾಜ್‌ಕುಮಾರ್ ಎರಡು ಕಣ್ಣುಗಳಿದ್ದಂತೆ ಎಂದು ನಟ ಶಿವರಾಜ್‌ಕುಮಾರ್ ಬಣ್ಣಿಸಿದರು.

ಕರ್ನಾಟಕ ಸಹಕಾರ ಹಾಲು ಉತ್ಪಾದಕರ ಮಹಾಮಂಡಲ, ಕೆಎಂಎಫ್ ನೌಕರರ ಕಲ್ಯಾಣ ನಿಧಿ ಟ್ರಸ್ಟ್ ಮತ್ತು ಕೆಎಂಎಫ್ ಕಲಾವೇದಿಕೆ ಸಹಯೋಗದಲ್ಲಿ ಜಯನಗರದ ಜಿಎಸ್‌ಎಸ್ ಸಭಾಂಗಣದಲ್ಲಿ ದಿನಾಂಕ:27-11-2023ರಂದು ಆಯೋಜಿಸಿದ್ದ 'ಕನ್ನಡ ರಾಜ್ಯೋತ್ಸವ' ಮತ್ತು ಡಾ. ವರ್ಗೀಸ್ ಕುರಿಯನ್ ಜನ್ಮದಿನೋತ್ಸವ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮದಲ್ಲಿ ಮಾತನಾಡಿದರು.

ಕೆಎಂಎಫ್ ನನ್ನನ್ನು ರಾಯಭಾರಿಯಾಗಿ ಮಾಡಿದ್ದಕ್ಕೆ ಕೃತಜ್ಞತೆ ಸಲ್ಲಿಸುತ್ತೇನೆ. ನಾನು ಸಹ ಕೆಎಂಎಫ್‌ಗೆ ಮೂರನೇ ಕಣ್ಣು ಇದ್ದಂತೆ. ಆದರೂ ಎಂದಿಗೂ ನನ್ನ ತಂದೆಯೇ ಈ ಸಂಸ್ಥೆಗೆ ರಾಯಭಾರಿ. ರೈತರು ಎಂದಾಕ್ಷಣ ಅಪ್ಪಾಜಿ ಮರು

ಮಾತನಾಡದೆ ಕೆಎಂಎಫ್‌ನ ನಂದಿನಿ ಜಾಹೀರಾತಿನಲ್ಲಿ ಕಾಣಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದರು. ನಾನೂ ಆ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಕ್ಕೆ ಸಾಕ್ಷಿಯಾಗಿದ್ದೆ. ಗಾಜನೂರಿನಲ್ಲಿರುವಾಗ ಹಸು ಸಾಕಿದ್ದೆವು. ನಾನು ಕೂಡ ಹಸು ಹಾಲು ಕರೆದು ಮೇವು ಹಾಕಿದ್ದೇನೆ. ಈಗ ನಂದಿನಿ ಕುಟುಂಬದಲ್ಲಿ ನಾನು ಒಬ್ಬನಾಗಿರುವುದು ಸಂತಸವಾಗಿದೆ ಎಂದರು.

ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವನ್ನು ಉದ್ಘಾಟಿಸಿ ಮಾತನಾಡಿದ ಖ್ಯಾತ ಸಂಗೀತ ನಿರ್ದೇಶಕ ಹಂಸಲೇಖ, ಹಿಂದೆ ಕೆಲವರು ಕನ್ನಡದ ಬಗ್ಗೆ ಹಗುರವಾಗಿ ಮಾತುಗಳನ್ನಾಡಿದ್ದರು, ಎಷ್ಟೇ ಸವಾಲುಗಳು ಎದುರಾದರೂ ಕನ್ನಡ ಭಾಷೆ ಉಳಿಯುವಂತಾಗಬೇಕೆಂದರು. ಕೆಎಂಎಫ್ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಾದ ಎಲ್.ಬಿ.ಪಿ ಭೀಮನಾಯಕರವರು ಮಾತನಾಡಿ ಹ್ಯಾಟ್ರಿಕ್ ಹೀರೊ ಶಿವರಾಜ್ ಕುಮಾರ್ ರವರು ಕೆಎಂಎಫ್‌ಗೆ ನೂತನ ರಾಯಭಾರಿ ಆಗಿದ್ದಕ್ಕೆ ಮಿಷಿಯಾಗಿದೆ. ರೈತರು ಬಹಳ ಕಷ್ಟದಲ್ಲಿದ್ದಾರೆ. ಮುಂದಿನ ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ರೈತರ ಅಭ್ಯುದಯಕ್ಕಾಗಿ ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರ ಒಳ್ಳೆಯ ಕಾರ್ಯ ಮಾಡಲಿದೆ. ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರ ಬಂದ ಬಳಿಕ ರೈತರಿಂದ ಖರೀದಿಸುವ ಹಾಲಿನ ದರವನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸಲಾಗಿತ್ತು. ರೈತರ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗೆ ನಾನು ಪ್ರಾಮಾಣಿಕವಾಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತೇನೆಂದರು. ಆಡಳಿತ

ವಿಭಾಗದ ನಿರ್ದೇಶಕರಾದ ಡಾ: ಬಿ.ಪಿ ಸುರೇಶ್ ರವರು ಡಾ: ವರ್ಗಿಸ್ ಕುರಿಯನ್ ಕುರಿತು ಮಾತನಾಡಿದರು. ವಿತ್ತ ವಿಭಾಗದ ನಿರ್ದೇಶಕರಾದ ರಮೇಶ್ ಬಿ ಕೊಣ್ಣೂರು ರವರು ಕಹಾಮ ನೌಕರರ ಕಲ್ಯಾಣ ನಿಧಿಯ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳ ಕುರಿತು ತಿಳಿಸಿದರು. ಕಾರ್ಯಕ್ರಮದಲ್ಲಿ ವಿವಿಧ ಸ್ಪರ್ಧೆಗಳಲ್ಲಿ ವಿಜೇತರಾದವರಿಗೆ ಬಹುಮಾನ ವಿತರಿಸಲಾಯಿತು. ಕಹಾಮದ ಅಧಿಕಾರಿ/ಸಿಬ್ಬಂದಿಗಳ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಪ್ರತಿಭಾ ಪುರಸ್ಕಾರವನ್ನು ನೀಡಲಾಯಿತು. ಕಾರ್ಯಕ್ರಮದಲ್ಲಿ ಕಹಾಮ ಅಧಿಕಾರಿ/ಸಿಬ್ಬಂದಿಗಳಿಂದ ನೃತ್ಯ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳು ನಡೆದವು. ಕೆಎಂಎಫ್ ವ್ಯವಸ್ಥಾಪಕ ನಿರ್ದೇಶಕರಾದ ಎಂ.ಕೆ. ಜಗದೀಶ್ ರವರು ಸ್ವಾಗತಿಸಿದರು. ಕಾರ್ಯಕ್ರಮದ ನಿರೂಪಣೆಯನ್ನು ನವೀನ್ ರಾಮನಗರ ಮತ್ತು ರಾಜೇಶ್ವರಿಯವರು ಮಾಡಿದರು. ಕಹಾಮದ ಮಂಡಳಿ ನಿರ್ದೇಶಕರು ಮತ್ತು ಅಧಿಕಾರಿ/ಸಿಬ್ಬಂದಿಗಳು ಉಪಸ್ಥಿತರಿದ್ದರು.

ವರದಿ: ಜಿ. ನವೀನ್ ಕುಮಾರ್

ಸಹಾಯಕ ನಿರ್ದೇಶಕರು,
ಕೇಂದ್ರೀಯ ತರಬೇತಿ ಸಂಸ್ಥೆ

ಲಾಭದಾಯಕ ಹೈನುಗಾರಿಕೆಯ ಒಳಗುಟ್ಟು

ಡಾ|| ಎಲ್. ರಾಘವೇಂದ್ರ, ಎಂ.ವಿ.ಎಸ್.ಸಿ.
ಜಂಟಿ ನಿರ್ದೇಶಕರು
ಪ.ಸಂ. ವಿಭಾಗ, ಕೆ.ಎಂ.ಎಫ್.

ಯಾವುದೇ ಉದ್ಯಮ ಆಗಿರಬಹುದು. ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬ ಉದ್ಯಮಿ ಆ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಪ್ರಗತಿ ಸಾಧಿಸಬೇಕೆಂಬ ಗುರಿಯೊಂದಿಗೆ ಸಾಗುವುದು ಸಹಜ. ಹೈನುಗಾರಿಕೆ ಕ್ಷೇತ್ರ ಸಹಿತ ಇದಕ್ಕೆ ಹೊರತಾಗಿಲ್ಲ. ಪಶು ಸಾಕಾಣಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಪಾಲನೆ ಮಾಡಲು ಕೆಲವು ಯೋಜಿತ ಕ್ರಮಗಳಿವೆ. ಅವನ್ನು ಕಟ್ಟುನಿಟ್ಟಾಗಿ ಪಾಲಿಸದ ಹೊರತು ಹೈನುಗಾರಿಕೆಯನ್ನು ಲಾಭದಾಯಕ ದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿ ಕೊಂಡೊಯ್ಯಲು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ ಎಂಬ ಮಾತನ್ನು ಎಲ್ಲ ಹೈನುಗಾರರು ಸದಾ ನೆನಪಿಡಬೇಕು. ವಾಸ್ತವದಲ್ಲಿ ಇದು ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಅವಲಂಬಿಸಿರುವುದು ಪಶುಪಾಲನೆ ಮತ್ತು ತಳಿ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯಲ್ಲಿ ಅನುಸರಿಸಬೇಕಾದ ಕೆಲವು ಕಟ್ಟುನಿಟ್ಟಿನ ಕ್ರಮಗಳನ್ನು. ಒಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಲಾಭದಾಯಕ ಹೈನುಗಾರಿಕೆಯ ಒಳಗುಟ್ಟು ಎಂಬ ಶೀರ್ಷಿಕೆಯ ಅರ್ಥ ಅಡಗಿರುವುದೇ ಇಲ್ಲಿ ತಪ್ಪದೇ ಪಾಲಿಸಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಲಾಗುತ್ತಿರುವ ಕಟ್ಟುನಿಟ್ಟಿನ ಕ್ರಮಗಳಲ್ಲಿ.

ಪಶುಪಾಲನೆಯನ್ನು ಲಾಭದಾಯಕ ದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿ ಕೊಂಡೊಯ್ಯಲು ಪಾಲನೆ ಮಾಡಬೇಕಿರುವ ಕಟ್ಟುನಿಟ್ಟಿನ ಕ್ರಮಗಳು ಈ ಕೆಳಕಂಡಂತಿರಬೇಕು.

1. ಮೊಟ್ಟ ಮೊದಲಿಗೆ ಕೊಟ್ಟಿಗೆಯ ಪರಿಸರ ಶುಭ್ರವಾಗಿರಬೇಕು. ಗಾಳಿ-ಬೆಳಕಿಗೆ ಕೊರತೆ ಇಲ್ಲದ ಕೊಟ್ಟಿಗೆ ಅದಾಗಿರಬೇಕು. ಕೊಟ್ಟಿಗೆಯ ನೆಲ ಜಾರುವಿಕೆಯನ್ನು ಪ್ರೋತ್ಸಾಹಿಸುವಂತಿರಬಾರದು. ನೆಲಕ್ಕೆ ರಬ್ಬರ್ ಮ್ಯಾಟ್ ಬಳಸುವ ಅಭ್ಯಾಸವನ್ನು ರೂಢಿಸಿಕೊಂಡರೆ ಅದು ಶ್ರೇಯಸ್ಕರ.
2. ಮೇವು ಪೂರೈಕಾ ಕ್ರಮ ಸೂಕ್ತ ರೀತಿಯದ್ದಾಗಿರಬೇಕು. ಮೇವಿನ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳನ್ನು ಬೇಡಿಕೆಗೆ ಅನುಗುಣವಾಗಿ ಪೂರೈಸುವಂತಾಗಬೇಕು.

3. ಬೇಕೆನ್ನುವಾಗ ಕುಡಿಯಲು ಶುದ್ಧ ನೀರು ಪಶುಗಳಿಗೆ ಕೊಟ್ಟಿಗೆಯಲ್ಲಿ ಧಾರಾಳವಾಗಿ ಸಿಗುವಂತಿರಬೇಕು.
4. ಪಶು ವಿಸರ್ಜಿಸಬಹುದಾದ ಸಗಣೆ ಮತ್ತು ಮೂತ್ರದ ಸಂಗ್ರಹಣೆ ಸಲುವಾಗಿ ಕೊಟ್ಟಿಗೆಯಿಂದ “ಶಿಫಾರಸ್ಸಿನಳತೆಯ ದೂರ”ದಲ್ಲಿ ಸೂಕ್ತ ಏರ್ಪಾಟನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸಿಕೊಂಡಿರಬೇಕು.
5. ಪಶುವೈದ್ಯರ ಸಲಹೆಯಂತೆ ಮುಂಜಾಗ್ರತಾ ಕ್ರಮವಾಗಿ ಆಯಾ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ನೆಲಸಿರುವ ಸಾಂಕ್ರಾಮಿಕ ರೋಗಗಳ ವಿರುದ್ಧ “ಕಾಲ-ಕಾಲದ ಲಸಿಕೋಪಾಚಾರ”ಕ್ಕೆ ಆದ್ಯತೆ ನೀಡುವಂತಾಗಬೇಕು.
6. ಆಗತಾನೆ ಜನಿಸಿದ ಕರುಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ಗಿಣ್ಣುಹಾಲಿನ ಪೂರೈಕೆ ಮತ್ತು ಹೊಕ್ಕಳು ಬಳ್ಳಿಯ ಆರೈಕೆಗಾಗಿ ಪ್ರಾಮುಖ್ಯತೆ ನೀಡಬೇಕು.
7. ಕರುಗಳಲ್ಲಿ ಬೆಳವಣಿಗೆಯನ್ನು ಪ್ರೋತ್ಸಾಹಿಸುವ ಸಲುವಾಗಿ ಪಶುವೈದ್ಯರ ಸಲಹೆ ಮೇರೆಗೆ “ಜಂತುಹಳು ವಿರುದ್ಧ ಔಷಧೋಪಚಾರ, ಹಾಲಿನ ಪೂರೈಕೆ, ಕಾಫ್ ಸ್ಟಾರ್ಟರ್(ಕರುಗಳ ಆರಂಭಿಕ ಪಶು ಆಹಾರ) ಪೂರೈಕೆ, ಹಸಿರು ಮೇವಿನ ಪೂರೈಕೆ, ನೀರಿನ ಪೂರೈಕೆ, ಖನಿಜ ಮಿಶ್ರಣದ ಪೂರೈಕೆ” ಕುರಿತಂತೆ ನಿಗಾವಹಿಸುವಂತಾಗಬೇಕು.
8. ಸೊಳ್ಳೆ, ನೋಣ, ಉಣ್ಣೆ, ಹೇನು ಹಾಗೂ ಇನ್ನಿತರೆ ಕೀಟಗಳು ಪಶುಗಳ ಹತ್ತಿರ ಸುಳಿಯದಂತೆ ಪಶುವೈದ್ಯರಿಂದ ಸಲಹೆ ಪಡೆದು ಆಗಿಂದಾಗ್ಗೆ ಕೀಟನಾಶಕವನ್ನು ಸಿಂಪರಣೆ ಮಾಡಲು ಗಮನ ಹರಿಸುವಂತಾಗಬೇಕು.

9. ಎರೆಡು ಕರಾವುಗಳ ನಡುವಿನ ಅಂತರ 13-15 ತಿಂಗಳುಗಳಿಗಿಂತ ಅಧಿಕವಾಗಿರಬಾರದು. ಕರು ಜನನವಾದ 5 ತಿಂಗಳುಗಳೊಳಗಾಗಿ ಪಶು ಗರ್ಭಧರಿಸುವಂತಾಗಬೇಕು. ಈ ಕುರಿತು ಅನುಸರಿಸಬೇಕಾದ ಎಲ್ಲ ಕ್ರಮಗಳನ್ನು ತಪ್ಪದೇ ಪಾಲಿಸುವಂತಾಗಬೇಕು.

10. ಪಶು ಬೆದೆಗೆ ಬಂದಾಗ “ವೇಳೆಗೆ ಸರಿಯಾಗಿ ಕೃತಕಗರ್ಭಧಾರಣೆ ಮಾಡಿಸುವ ಅಭ್ಯಾಸ”ವನ್ನು ರೂಢಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು.
11. ಪಶು ಪ್ರತಿ 21 ದಿನಗಳಿಗೊಮ್ಮೆ ಬೆದೆಗೆ ಬರುವುದು ಸಹಜ. ಸತತವಾಗಿ ಮೂರು ಬೆದೆ ಚಕ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಗರ್ಭಧಾರಣೆ ಮಾಡಿದ ಹೊರತಾಗಿಯೂ ಗರ್ಭಧರಿಸಲು ಪಶು ವಿಫಲಗೊಂಡಿತು ಎಂದಾದರೆ ತಜ್ಞ ಪಶುವೈದ್ಯರಿಂದ ಅದನ್ನು ತಪಾಸಣೆಗೊಳಪಡಿಸಬೇಕು.
12. ಮೂಕಬೆದೆ ಎಮ್ಮೆಗಳನ್ನು ಅತಿಯಾಗಿ ಕಾಡಲಿದೆ ಎಂಬ ಅಂಶ ನೆನಪಿರಲಿ. ತಜ್ಞ ಪಶುವೈದ್ಯರಿಂದ ಸೂಕ್ತ ಸಲಹೆ ಪಡೆದು ಅದನ್ನು ಗರ್ಭಧಾರಣೆಗೆ ಒಳ ಪಡಿಸುವಂತಾಗಬೇಕು.
13. ಸಾಂಕ್ರಾಮಿಕ ರೋಗವೊಂದರಿಂದ ನರಳಿ ಪಶು ಮರಣಿಸಿದಾಗ ಮೃತ ಪಶುವಿನ “ಸೂಕ್ತ ವಿಲೇವಾರಿಗೆ” ಆದ್ಯತೆ ನೀಡುವಂತಾಗಬೇಕು.
14. ಅಧಿಕ ಹಾಲು ನೀಡುವ ಮಿಶ್ರತಳಿ ಪಶುಗಳನ್ನು ಕಾಯಿಲೆಗಳು ಆಗಿಂದಾಗ್ಯೆ ಕಾಡುವುದು ಸಹಜ. ಚಿಕಿತ್ಸೆಗೊಂದು ಪಶುವೈದ್ಯರನ್ನು ಕರೆತರುವಷ್ಟರಲ್ಲಿ ಅವು ಮರಣಹೊಂದಬಹುದು. ಅವುಗಳ ಆಕಸ್ಮಿಕ ಮರಣದಿಂದ

ಉದ್ಭವಿಸಬಹುದಾದ ನಷ್ಟವನ್ನು ತಡೆಗಟ್ಟುವ ಸಲುವಾಗಿ ಬಹುತೇಕ ಹಾಲು ಒಕ್ಕೂಟಗಳು ಇಂದು ಉತ್ಪಾದಕ ಸದಸ್ಯರಿಗಾಗಿ ಗುಂಪು ವಿಮಾ ಯೋಜನೆಯಡಿಯನ್ನು ಜಾರಿಗೆ ತಂದಿವೆ. ಈ ಯೋಜನೆಯಡಿ ಉತ್ಪಾದಕರು ತಮ್ಮೆಲ್ಲಾ ಮಿಶ್ರತಳಿ ಪಶುಗಳನ್ನು ವಿಮೆಗೊಳಪಡಿಸಲು ನಿರ್ಲಕ್ಷ್ಯ ತೋರಬಾರದು.

ಈ ಮೇಲಿನ ಎಲ್ಲ ಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟುನಿಟ್ಟಾಗಿ ಪಾಲಿಸಲು ಆದ್ಯತೆ ನೀಡುವ ಯಾವುದೇ ಹೈನುಗಾರರಿಗೂ ನಷ್ಟವೆಂಬುದು ಹತ್ತಿರ ಸುಳಿಯದು ಎಂಬ ವಿಚಾರ ನೆನಪಿರಲಿ. ♦

ಕ್ಷೀರಸಾಗರ ಮಾಸ ಪತ್ರಿಕೆ

ರಾಜ್ಯ ಸಹಕಾರಿ ಹೈನುಗಾರರ ಮಾರ್ಗದರ್ಶಿ
ಕ್ಷೀರಸಾಗರ ಚಂದದಾರರಾಗಲು ಅಜೀವ ಚಂದಾ
ರೂ.: 900.00 ಮೊತ್ತದ ಚೆಕ್ ಅಥವಾ ಡಿಡಿಯನ್ನು

Managing Director, KMF, Bengaluru
ರವರ ಹೆಸರಿಗೆ ಪಡೆದು ಕೊಳ್ಳುವುದು.

ಡಿ.ಡಿ.ಯನ್ನು ಪತ್ರದ ಮುಖೇನ ತಮ್ಮ ಪೂರ್ಣ
ವಿಳಾಸ, ಪಿನ್‌ಕೋಡ್ ಮತ್ತು ಮೊಬೈಲ್ ನಂ. ಅನ್ನು
ನಮೂದಿಸಿ ಈ ಕೆಳಕಂಡ ವಿಳಾಸಕ್ಕೆ ಕಳುಹಿಸುವುದು.

ಸಂಪಾದಕರು, ಕ್ಷೀರಸಾಗರ, ಮಾಸ ಪತ್ರಿಕೆ,
ಕರ್ನಾಟಕ ಹಾಲು ಮಹಾ ಮಂಡಳಿ, ಕೆ.ಎಂ.ಎಫ್.

ಕಾಂಪ್ಲೆಕ್ಸ್, ಡಾ.ಎಂ.ಹೆಚ್. ಮರೀಗೌಡ ರಸ್ತೆ,
ಬೆಂಗಳೂರು- 560 029.

ಕ್ಷೀರಸಾಗರ, ಮಾಸ ಪತ್ರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಟಿಸಲು
ಉತ್ತಮ ಲೇಖನಗಳನ್ನು ನೀಡಬಯಸುವವರು
ಇ-ಮೇಲ್: kmfksheerasagara@gmail.com
ಗೆ ಕಳುಹಿಸಿ ಕೊಡಲು ಕೋರಿದೆ.

ಹೆಚ್ಚಿನ ವಿವರಗಳಿಗೆ ಸಂಪರ್ಕಿಸಿ:
ಜೆ. ನವೀನ್ ಕುಮಾರ್, ಸಹಾಯಕ ನಿರ್ದೇಶಕರು
ಕೇಂದ್ರೀಯ ತರಬೇತಿ ಸಂಸ್ಥೆ
ದೂರವಾಣಿ: 080-26096890

ಮಾಸು/ಸತ್ತೆ/ಕಸ ಜಾರದ ಸಮಸ್ಯೆ

ಡಾ|| ಎಲ್. ರಾಘವೇಂದ್ರ, ಎಂ.ವಿ.ಎಸ್.ಸಿ.
ಜಂಟಿ ನಿರ್ದೇಶಕರು
ಎನ್.ಎಸ್.ಎಸ್., ಹೆಸರಘಟ್ಟ

ಕತಕ ಗರ್ಭಧಾರಣೆ ಅಥವಾ ನೈಸರ್ಗಿಕ ಗರ್ಭಧಾರಣೆ ಆದ ಬಳಿಕ ಅಂಡ ಮತ್ತು ವೀರ್ಯಾಣು ಡಿಂಬನಳಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಸಂಯೋಜನೆಗೊಂಡು ಭ್ರೂಣವಾಗಿ ಮಾರ್ಪಾಟುಗೊಳ್ಳಲಿದೆ. 5-6 ದಿನಗಳ ಬೆಳವಣಿಗೆ ಬಳಿಕ ಭ್ರೂಣ ಗರ್ಭಕೋಶವನ್ನು ಪ್ರವೇಶ ಮಾಡಲಿದ್ದು, ನಂತರದ ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ಅಂಗ ರಚನೆಯೊಂದಿಗೆ ಭ್ರೂಣ ಕ್ರಮೇಣ ಪಿಂಡವಾಗಿ ಮಾರ್ಪಾಟುಗೊಳ್ಳುವುದು ಸಹಜ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆ. ರಾಸುಗಳಲ್ಲಿ ಗರ್ಭಾವಧಿ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ 9 ತಿಂಗಳು. ಈ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ಗರ್ಭಕೋಶದೊಳಗಿರುವ ಪಿಂಡಕ್ಕೆ ಪೋಷಕಾಂಶ ಮತ್ತು ಆಮ್ಲಜನಕ ಪೂರೈಕೆ ಮಾಡುವ ಹೊಣೆಗಾರಿಕೆ ಪಿಂಡದ ಪೊರೆಯದ್ದಾಗಿದೆ. ಗರ್ಭಾವಧಿ ಉದ್ದಕ್ಕೂ ಪಿಂಡಕ್ಕೆ ರಕ್ತಣೆ ಒದಗಿಸುವ ಈ ಪೊರೆಗೆ ಆಂಗ್ರ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ “ಪ್ಲಾಸೆಂಟಾ” ಹಾಗೂ ಅಪ್ಪಟ ಕನ್ನಡ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ “ಕಸ/ಮಾಸು/ಸತ್ತೆ” ಎಂದು ಕರೆಯಲಾಗುತ್ತದೆ. ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಕರು ಜನನವಾದ 8 ಗಂಟೆ ಅವಧಿಯೊಳಗಾಗಿ

ಈ ಪೊರೆ ಗರ್ಭಕೋಶದಿಂದ ಹೊರಜಾರಲ್ಪಡಬೇಕು. ಒಂದು ವೇಳೆ ಕರು ಜನನವಾಗಿ 24 ಗಂಟೆಗಳಾದರೂ ಗರ್ಭಕೋಶದಿಂದ ಅದು ಹೊರಜಾರಲ್ಪಟ್ಟಿಲ್ಲ ಎಂದಾದರೆ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು “ಮಾಸು/ಸತ್ತೆ/ಕಸ ನಿಂತ ಸಮಸ್ಯೆ” ಎಂದು ಎನ್ನಲಾಗುತ್ತದೆ. ಸೂಕ್ಷ್ಮಜೀವಿಗಳು ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗೊಂಡು ಗರ್ಭಕೋಶವನ್ನು ಸೋಂಕಿಗೀಡುಮಾಡಲು ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ದಾರಿ ಮಾಡಿಕೊಡುವ ಕಾರಣ ಹೈನಗಾರರು ಚಿಕಿತ್ಸೆಗೆ ತಕ್ಷಣ ಪಶು ವೈದ್ಯರನ್ನು ಸಂಪರ್ಕಿಸುವಂತಾಗಬೇಕು. ತಪ್ಪಿದಲ್ಲಿ ಇದರಿಂದಾಗಿ ಉದ್ಭವಿಸುವ ಜಠಿಲತೆಯಿಂದ ಹಾಲಿನ ಇಳುವರಿ ಕುಂಠಿತಗೊಂಡು ಹೈನುಗಾರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಹಾಲುತ್ಪಾದಕ ನಷ್ಟವನ್ನು ಅನುಭವಿಸುವುದು ನಿಶ್ಚಿತ. ಮಾತ್ರವಲ್ಲ, ಸೋಂಕು ತೀವ್ರತೆಯಿಂದ ಕೂಡಿದೆ ಎಂದಾಗಿದ್ದಾಗ ಪಶು ಸಾವನ್ನಪ್ಪಲೂಬಹುದು ಅಥವಾ ಮುಂಬರುವ ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ಬೆದೆಗೆ ಬಾರದಿರುವ ಅಥವಾ ಬೆದೆ ಪುನರಾವರ್ತನೆ ಸಮಸ್ಯೆಗಳು ಪಶುವನ್ನು ಕಾಡಬಹುದು.

ಕರು ಜನನಕ್ಕೆ ದಿನಗಳು ಹತ್ತಿರವಾಗುತ್ತಿದ್ದಂತೆ ಗರ್ಭಕೋಶದೊಳಗೆ ಜರುಗುವ ಬದಲಾವಣೆಗಳು:

ಕರು ಜನನಕ್ಕೆ ಇನ್ನೂ 15 ರಿಂದ 20 ದಿನಗಳು ಬಾಕಿ ಇದೆ ಎನ್ನುವ ಹಂತದಲ್ಲಿ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಗರ್ಭಕೋಶದೊಳಗೆ ಮಾಸು ಪಕ್ವಗೊಳ್ಳುವ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆ ಆರಂಭಗೊಳ್ಳಬೇಕು. ಕರು ಜನನಕ್ಕೆ ಇನ್ನೇನು ನಾಲ್ಕೈದು ದಿನಗಳಷ್ಟೇ ಬಾಕಿ ಇದೆ ಎನ್ನುವ ಹಂತದಲ್ಲಿ ಮಾಸುವಿನ ಪಕ್ಷತೆ ಬಹುತೇಕ ಪೂರ್ಣಗೊಂಡಿರಬೇಕು. ಈ ಹಂತದಲ್ಲಿ ಮಾಸು ತಾನು ಗರ್ಭಕೋಶದೊಂದಿಗೆ ಹೊಂದಿರುವಂಥ ಹಿಡಿತ ಬಹುತೇಕ ಸಡಿಲಗೊಳ್ಳುವಂತಾಗಬೇಕು. ಕರು ಜನನ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಗೆ ಒಮ್ಮೆ ಕ್ಷಣಗಣನೆ ಆರಂಭವಾಗುತ್ತಿದ್ದಂತೆ

ಗರ್ಭಕೋಶ ಮೇಲಿಂದ ಮೇಲೆ ಹಿಗ್ಗುವ ಮತ್ತು ಕುಗ್ಗುವ ಕಾಯಕದಲ್ಲಿ ಬ್ಯುಸಿಯಾಗತೊಡಗುತ್ತದೆ. ಗರ್ಭಕೋಶದೊಂದಿಗೆ ಮಾಸು ಹೊಂದಿರಬಹುದಾದ ಹಿಡಿತ ಈ ಹಂತದಲ್ಲಿ ಬಹುತೇಕ ಸಂಪೂರ್ಣ ಸಡಿಲಗೊಳ್ಳಬೇಕು. ಒಮ್ಮೆ ಕರು ಜನನವಾಗುತ್ತಿದ್ದಂತೆ ಗರ್ಭಕೋಶ ಹಾಗೂ ಮಾಸುವಿನ ಚೀಲಕ್ಕೆ ರಕ್ತ ಸಂಚಾರ ಪೂರ್ಣ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಸ್ಥಗಿತಗೊಳ್ಳಲಿದೆ. ಒಟ್ಟಾರೆ, ಗರ್ಭಕೋಶದೊಂದಿಗೆ ಸಡಿಲಗೊಳ್ಳುವ ಮಾಸುವಿನ ಹಿಡಿತ ಮತ್ತು ಗರ್ಭಕೋಶದ ನಿರಂತರ ಹಿಗ್ಗುವಿಕೆ-ಕುಗ್ಗುವಿಕೆ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯ ಪ್ರಭಾವದಿಂದಾಗಿ ಮಾಸು ಗರ್ಭಕೋಶದಿಂದ ಹೊರಗೆ ದೂಡಲ್ಪಡುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಕೆಲವೊಂದು ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ ಮಾಸು ಗರ್ಭದಿಂದ ಹೊರಜಾರಲು/ಹೊರದೂಡಲ್ಪಡಲು ವಿಫಲಗೊಳ್ಳುವ ಸಾಧ್ಯತೆ ಇದೆ.

ಮಾಸು ಜಾರುವಿಕೆಯ ವೈಫಲ್ಯತೆಗೆ ಕಾರಣಗಳು:

- ❑ ಕರು ಜನನವಾಗುತ್ತಿದ್ದಂತೆ ರಾಸು ಜ್ವರದಿಂದ ಬಳಲುವುದು.
- ❑ ಶುಚಿತ್ವಕ್ಕೆ ಕೊರತೆ ಇರುವ ಕೊಟ್ಟಿಗೆಯಿಂದಾಗಿ ಕರು ಜನನದ ಬಳಿಕ ಗರ್ಭಕೋಶವು ಬ್ಯಾಕ್ಟೀರಿಯ/ವೈರಸ್ ಮೂಲಕ ಸೋಂಕಿಗೀಡಾಗುವುದು.
- ❑ ಗರ್ಭಾವಧಿಯಲ್ಲಿ ಹೈನುಗಾರ ರಾಸುವಿಗೆ ಬೇಡಿಕೆ ತಕ್ಕಂತೆ ಮೇವು ಪೂರೈಸಲು ಆದ್ಯತೆ ನೀಡದಿರುವುದು.
- ❑ ಅನ್ನಾಂಗ “ಇ” ಹಾಗೂ ಸೆಲಿನಿಯಂ ಎಂಬ ಪೋಷಕಾಂಶಗಳಿಗೆ ಕೊರತೆ ಉಂಟಾಗುವುದು.
- ❑ ಗರ್ಭಕೋಶಕ್ಕೆ ಶಕ್ತಿಯ (ಗ್ಲೂಕೋಸ್) ಕೊರತೆ ಉಂಟಾಗುವುದು.
- ❑ ಖನಿಜಾಂಶಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಮುಖ ಎನಿಸಿರುವ ಸುಣ್ಣ ಹಾಗೂ ತಾಮ್ರ ಕೈ ಕೊರತೆ ಉಂಟಾಗುವುದು.
- ❑ ಪಶುವಿನ ದೇಹದೊಳಗೆ ಆಕ್ಸಿಟೋಸಿನ್ ಎಂಬ ಹಾರ್ಮೋನ್ ಸ್ರವಿಕೆಗೆ ಕೊರತೆ ಉಂಟಾಗುವುದು ಮತ್ತು
- ❑ ಕರು ಜನನ ಸುಲಭದಿಂದಾಗದೆ ರಾಸು ಕಷ್ಟಕರ ಪ್ರಸವದ ಒತ್ತಡಕ್ಕೀಡಾಗುವುದು.

ಮಾಸು ಜಾರುವಿಕೆಯಲ್ಲಿನ ವೈಫಲ್ಯತೆಯಲ್ಲಿ ಪಶುಗಳು ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸುವ ಲಕ್ಷಣಗಳು:

ಗರ್ಭಕೋಶ ನಂಜಿಗೀಡಾಗುವ ಕಾರಣ ಪಶು ಮೇವು ತಿನ್ನದಂತಾಗುತ್ತದೆ. ಹಾಲಿನ ಇಳುವರಿ ಕುಂಠಿತಗೊಳ್ಳುತ್ತದೆ. ರಾಸು ಕೀಟೋಸಿಸ್ ಎಂಬ ಕಾಯಿಲೆಗೀಡಾಗಬಹುದಾದ ಸಾಧ್ಯತೆ ಸಹಿತ ಇದೆ. ಭವಿಷ್ಯದಲ್ಲಿ ಬೆದೆಗೆ ಬಾರದಿರುವ ಸಮಸ್ಯೆ ಅಥವಾ ಬೆದೆ ಪುನರಾವರ್ತನೆ ಸಮಸ್ಯೆ ಸಹಿತ ಪಶುವನ್ನು ಕಾಡಬಹುದಾಗಿದೆ. ಕರಾವು-ಕರಾವು ನಡುವಿನ ಅಂತರ ಹೆಚ್ಚಳಗೊಂಡು ಹೈನುಗಾರ ಆರ್ಥಿಕ ನಷ್ಟ ಎದುರಿಸುವ ಸಂದರ್ಭ ಸಹಿತ ಉದ್ಭವವಾಗಲಿದೆ.

ಮಾಸು ಜಾರುವಿಕೆಯಲ್ಲಿನ ವೈಫಲ್ಯತೆಯನ್ನು ತಡೆಗಟ್ಟಲು ಹೈನುಗಾರ ಏನು ಮಾಡಬೇಕು?

- ❑ ಕರು ಜನನಕ್ಕೆ ಇನ್ನು ಒಂದು ತಿಂಗಳು ಬಾಕಿ ಇದೆ ಎನ್ನುವ ಹಂತದಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿ ದಿನ ಸುಮಾರು ಅರ್ಧ ಕೆ.ಜಿ. ಪ್ರಮಾಣದಷ್ಟು ಮೊಳಕೆಯೊಡೆದ ಹುರುಳಿಯನ್ನು ಪಶುವಿಗೆ ರುಬ್ಬಿ ತಿನ್ನಿಸಬೇಕು.
- ❑ ಕರು ಜನಿಸುತ್ತಿರುವುದು ಇದೇ ಮೊದಲ ಬಾರಿಯೇನಲ್ಲ ಎಂದಾಗಿದ್ದಲ್ಲಿ ಗರ್ಭಾವಧಿಯ ಕೊನೆಯ 60 ದಿನಗಳ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಹಾಲಿಡುವುದನ್ನು ಸ್ಥಗಿತಗೊಳಿಸಿ ಪಶುವಿಗೆ ವಿಶ್ರಾಂತಿ ನೀಡಬೇಕು. ಪಶುವೈದ್ಯಕೀಯ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ಹಾಲು ಬತ್ತಿಸುವುದು ಎನ್ನಲಾಗುವ ಈ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯನ್ನು ಏಕಾವಕಿ ಮಾಡದೆ ಕ್ರಮೇಣ ಮಾಡುವ ಪದ್ಧತಿಯನ್ನು ಪರಿಪಾಲಿಸುವಂತಾಗಬೇಕು.
- ❑ ಗರ್ಭ ಧರಿಸಿದ ಪಶುವಿಗೆ ಗರ್ಭಾವಧಿಯ ಉದ್ದಕ್ಕೂ ಬೇಡಿಕೆಯಾನುಸಾರ ಪಶು ಮೇವನ್ನು ಪೂರೈಕೆ ಮಾಡಬೇಕು.
- ❑ ಸಮಸ್ಯೆಗೆ ಆಕ್ಸಿಟೋಸಿನ್ ಹಾರ್ಮೋನ್ ಕೊರತೆ ಅಥವಾ ಖನಿಜಾಂಶಗಳಾದ ಸುಣ್ಣ /ತಾಮ್ರದ ಕೊರತೆ ಅಥವಾ ವೈಟಮಿನ್-ಇ ಮತ್ತು ಸೆಲಿನಿಯಂ ನ ಕೊರತೆ ಕಾರಣ ಎಂದಾಗಿದ್ದರೆ ಸೂಕ್ತ ಚಿಕಿತ್ಸೆಗಾಗಿ ಪಶುವೈದ್ಯರನ್ನು ಸಂಪರ್ಕಿಸುವಂತಾಗಬೇಕು.

ವೈನುರಾನುಗಳಿಗೆ ಪ್ರಥಮ ಚಿಕಿತ್ಸೆ

ರಾಸುಗಳಲ್ಲಿ ಕಂಡು ಬರುವ ಸಣ್ಣ ಪುಟ್ಟ ಗಾಯಗಳಿಗೆ ಮತ್ತು ಬಹಳ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಬರತಕ್ಕಂತಹ ಬೇನೆಗಳಿಗೆ ಪರಿಣಿತ ಪಶುವೈದ್ಯರಿಂದ ಉಪಚಾರ ಮಾಡಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಪಶು ಚಿಕಿತ್ಸಾಲಯಕ್ಕೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗುವ ಪೂರ್ವದಲ್ಲಿ ಅಥವಾ ಚಿಕಿತ್ಸಾಲಯಕ್ಕೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗಲು ಅನುಕೂಲಕರವಾದ ಸೌಲಭ್ಯಗಳಿಲ್ಲದಾಗ ರೈತರು ಜಾನುವಾರುಗಳನ್ನು ಕಾಪಾಡಲು ಸ್ಥಳೀಯವಾಗಿ ದೊರಕುವ ಔಷಧಿ ಗುಣಯುಕ್ತ ಪದಾರ್ಥಗಳಿಂದ ಉಪಚಾರ ಮಾಡಿ ಗುಣಪಡಿಸುವ ಪದ್ಧತಿಗೆ ಪ್ರಥಮ ಚಿಕಿತ್ಸೆ ಎನ್ನುತ್ತಾರೆ.

ಜಾನುವಾರುಗಳಿಗೆ ಸಣ್ಣಪುಟ್ಟ ಕಾಯಿಲೆಗಳು ಬರದಂತೆ ಆಗಿಂದಾಗ್ಗೆ ಮುಂಜಾಗ್ರತಾ ಕ್ರಮವನ್ನು ಅನುಸರಿಸಿ ತಡೆಗಟ್ಟಬಹುದು.

ಪ್ರಥಮ ಚಿಕಿತ್ಸೆ ವ್ಯಾಖ್ಯೆ

ರಾಸುಗಳ ಆರೋಗ್ಯ ಸರಿ ಇಲ್ಲದಿದ್ದಾಗ ಸರಿಯಾದ ವೈದ್ಯಕೀಯ ಚಿಕಿತ್ಸೆ ದೊರೆಯುವ ಮೊದಲು ಅಥವಾ ಸರಿಯಾದ ಪಶುವೈದ್ಯಕೀಯ ದೊರೆಯದಿದ್ದಾಗ ತಾತ್ಕಾಲಿಕ ರೋಗ ಉಲ್ಪಣವಾಗದಂತೆ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವ ಕ್ರಮಕ್ಕೆ ಪ್ರಥಮ ಚಿಕಿತ್ಸೆ ಎನ್ನುತ್ತಾರೆ. (ಪ್ರಥಮ ಚಿಕಿತ್ಸೆಯಿಂದ ಜಾನುವಾರುಗಳಿಗೆ ತಾತ್ಕಾಲಿಕ ಉಪಶಮನದೊರೆಯುತ್ತದೆ. ಕೆಲವೊಮ್ಮೆ ಕಾಯಿಲೆಯೇ ಪೂರ್ತಿ ಗುಣಮುಖವಾಗಬಹುದು).

ಪ್ರಥಮ ಚಿಕಿತ್ಸೆಯಿಂದ ರೈತರಿಗೆ ಕೆಳಕಂಡ ಅನುಕೂಲಗಳಾಗುತ್ತವೆ

1. ತುರ್ತಾಗಿ ಪ್ರಪ್ರಥಮವಾಗಿ ಪಶು ವೈದ್ಯಕೀಯ ಸೌಲಭ್ಯ ದೊರೆಯುತ್ತದೆ. ಇದರಿಂದ ರಾಸುಗಳಿಗೆ ಕಾಣಿಸಿಕೊಂಡ

ರೋಗವು ಉಲ್ಪಣವಾಗದಂತೆ ತಡೆಯಲು ಅನುಕೂಲವಾಗುತ್ತದೆ ಹಾಗೂ ರೋಗದಿಂದ ಆಗುವ ಹಾನಿಯನ್ನು ತಡೆಗಟ್ಟಬಹುದು.

2. ಗ್ರಾಮೀಣ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿಯೇ ತರಬೇತಿ ಪಡೆದ ಸಿಬ್ಬಂದಿಯವರಿಂದ ಪಶುವೈದ್ಯಕೀಯ ಸೌಲಭ್ಯಗಳು ದೊರಕುವುದರಿಂದ ಹಣ ಉಳಿತಾಯ ಮತ್ತು ಸಕಾಲದಲ್ಲಿ ಪ್ರಥಮ ಚಿಕಿತ್ಸೆ ದೊರೆಯುತ್ತದೆ.
3. ಪಶುವೈದ್ಯ ತಜ್ಞರ ಆದೇಶದಂತೆ ಚಿಕಿತ್ಸಾ ಕ್ರಮವನ್ನು ಮುಂದುವರಿಸಲು ಸಹಾಯವಾಗುತ್ತದೆ.
4. ಚಿಕಿತ್ಸೆಗಾಗಿ ರೈತರು ಕಾಲಹರಣ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ. (ಸಮಯದ ಉಳಿತಾಯ)

ಪ್ರಥಮ ಚಿಕಿತ್ಸೆಯ ನಿಯಮಗಳು:-

1. ಮುಂಜಾಗ್ರತಾ ಕ್ರಮವಾಗಿ ಯಾವುದೇ ಗದ್ದಲ, ಗಡಿಬಿಡಿ ಇಲ್ಲದಂತೆ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳಿ
2. ರಕ್ತ ಹರಿದು ಹೋಗದಂತೆ ತಡೆಗಟ್ಟಬೇಕು.
3. ಅತಿ ಹೆಚ್ಚು ಚಿಕಿತ್ಸೆ ನೀಡದೆ ಪಶುವೈದ್ಯರ ಸಲಹೆ ಪಡೆಯಬೇಕು.
4. ಅಪಾಯದ ಬಗ್ಗೆ ಅತಿ ಹೆಚ್ಚು ಮಾತನಾಡಬಾರದು.
5. ಹೆಚ್ಚು ಜನರು ಸೇರದಂತೆ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು.
6. ಅಗತ್ಯ ಬಿದ್ದಲ್ಲಿ ತಕ್ಷಣ ಪಶು ವೈದ್ಯಕೀಯ ಚಿಕಿತ್ಸೆ ಕೊಡಿಸಲು ಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು.

ಕೆಳಗಿನ ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ ಜಾನುವಾರುಗಳಿಗೆ ಗ್ರಾಮೀಣ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಪ್ರಥಮ ಚಿಕಿತ್ಸೆಯ ಅವಶ್ಯಕತೆ ಇರುತ್ತದೆ.

ಆಕಸ್ಮಿಕ ಅಪಘಾತದಿಂದಾಗುವ ಗಾಯ, ಕುರು, ಹಳೆಯ ಗಾಯ, ಹೆಗಲಬಾವು, ಕೊಂಬು ಮುರಿಯುವುದು, ಬಾಯಿ ಹುಣ್ಣು, ಹೊಟ್ಟೆ ಉಬ್ಬರ, ಮುಲಬದ್ಧತೆ, ಹುಳು ಬಿದ್ದ ಗಾಯ, ಮೂಳೆ ಮುರಿಯುವುದು ಮುಂತಾದವು ಜಾನುವಾರುಗಳಿಗೆ ಬರುವ ಕೆಲವು ಸಾಮಾನ್ಯ ತೊಂದರೆಗಳು.

ಆರೋಗ್ಯವಾಗಿರುವ ಪಶುಗಳ ಲಕ್ಷಣಗಳು:-

1. ಆರೋಗ್ಯವಂತ ಪಶುಗಳು ನಿಯಮಿತವಾದ ಆಹಾರವನ್ನು

ಸರಿಯಾಗಿ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ನಂತರ ಮೆಲಕು ಹಾಕುತ್ತವೆ.

2. ಆರೋಗ್ಯವಂತ ಪಶುಗಳು ಸರಿಯಾಗಿ ಸಗಣೆ ಮತ್ತು ಗಂಜಲವನ್ನು (ಮೂತ್ರ) ಹಾಕುತ್ತವೆ. ಗಂಜಲವು ತಿಳಿ ಹಳದಿ ಬಣ್ಣದಾಗಿರುತ್ತದೆ.
3. ಆರೋಗ್ಯವಂತ ಪಶುಗಳು ನಿಯಮಿತವಾಗಿ ದಿನಕ್ಕೆ 3-4 ಸಲ ನೀರನ್ನು ಸಾಕಷ್ಟು ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಕುಡಿಯುತ್ತವೆ.
4. ಪಶುಗಳ ಕಣ್ಣುಗಳು ನಿರ್ಮಲವಾಗಿ ಹೊಳೆಯುತ್ತಿರುತ್ತವೆ. ಕಿವಿ ಮತ್ತು ಕಣ್ಣುಗಳಿಂದ ಯಾವ ತರಹದ ದ್ರವವು ಹೊರಬರುವುದಿಲ್ಲ.
5. ಚರ್ಮವು ನುಣ್ಣನೆ ಹೊಳಪುಳ್ಳ ರೋಮಗಳಿಂದ ತೇವವಾಗಿರುತ್ತದೆ.

ರಾಸುವಿನ ಆರೋಗ್ಯದ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಗಮನಿಸಬೇಕಾದ ಮೂಲಭೂತ ಅಂಶಗಳು

- 1) ಆರೋಗ್ಯವಂತ ರಾಸುಗಳು ಹೊಳಪುಳ್ಳ, ನುಣುಪಾದ ಕೂದಲು ಚರ್ಮ ಹೊಂದಿದ್ದು ಗೊರಸು ಮತ್ತು ಕೊಂಬುಗಳು ಹೊಳಪಾಗಿರುತ್ತವೆ. ಕಣ್ಣುಗಳು ಕಾಂತಿಯುತವಾಗಿದ್ದು ನೀರು/ಪಿಚ್ಚು ಬಾರದಂತೆ ಇರಬೇಕು ಹಾಗೂ ಮೂತಿ ಸದಾ ಒದ್ದೆಯಾಗಿರಬೇಕು.
- 2) ಉಸಿರಾಟದ ಅಂತರ (ಉಚ್ಚಾಸ + ನಿಶ್ವಾಸ) ನಿಮಿಷಕ್ಕೆ 10 ರಿಂದ 30ರವರೆಗೆ ಮತ್ತು ಕರುಗಳಲ್ಲಿ 30 ರಿಂದ 50ರ ವರೆಗೆ ಕರುಗಳಲ್ಲಿ ಇರುತ್ತದೆ. ಹಿಂದಿನಿಂದ ಬಲಪಕ್ಕೆಯನ್ನು ಗಮನಿಸಬೇಕು.
- 3) ದಿನವೊಂದಕ್ಕೆ ಕನಿಷ್ಠ 7 ರಿಂದ 10 ಗಂಟೆಯ ಕಾಲಕ್ಕೂ

ಹೆಚ್ಚುಕಾಲ ಮೆಲಕು ಹಾಕುವುದು ಹಾಗೂ ನಿಮಿಷಕ್ಕೆ 40 ಬಾರಿಗಿಂತ ಕಡಿಮೆ ಇರಕೂಡದು.

- 4) ರೂಮೆನ್ ಚಲನೆ ನಿಮಿಷಕ್ಕೆ 2 ರಿಂದ 3 ಬಾರಿ ಇರಬೇಕು. ರಾಸುಗಳ ಎಡಪಕ್ಕೆಯ ಹಿಂದಿರುವ ಹಳ್ಳದಲ್ಲಿ ಕೈಮುಷ್ಟಿ ಮಾಡಿ ಒತ್ತಿದರೆ ತಿಳಿಯುತ್ತದೆ.
- 5) ಜ್ವರ ಇದ್ದರೆ ಮೈಬಿಸಿ ಇದ್ದು ಏದುಸಿರು, ನಡುಕ ಇದ್ದು ಆಗಾಗ್ಗೆ ಭೇದಿ ಆಗುವುದು. ಕಿವಿ, ಕೊಂಬು ಹಾಗೂ ಕಾಲುಗಳು ತಣ್ಣಗಾಗಿರುವುದು.

ಆರೋಗ್ಯವಂತ ರಾಸುಗಳ ದೇಹದ ಉಷ್ಣತೆ,ನಾಡಿ ಬಡಿತ ಮತ್ತು ಶ್ವಾಸೋಚ್ಚಾಸ

ಜಾನುವಾರು ವಿಧ	ನಾಡಿಬಡಿತ (ನಿಮಿಷಕ್ಕೆ)	ಸರಾಸರಿ ಉಷ್ಣತೆ	ಶ್ವಾಸೋಚ್ಚಾಸ (ನಿಮಿಷಕ್ಕೆ)
ಆಕಳು, ಎಮ್ಮೆ	60-90	101 ಎಫ್	26-30
ಕರುಗಳು	100	102 ಎಫ್	30

ಕಾಯಿಲೆಯುಳ್ಳಂತಹ ರಾಸುಗಳನ್ನು ನೋಡಿಕೊಳ್ಳುವ ಕ್ರಮ

1. ಅನಾರೋಗ್ಯ ರಾಸುಗಳನ್ನು ಪ್ರತ್ಯೇಕವಾಗಿ ಕಟ್ಟುವುದು ಒಳ್ಳೆಯದು. ಸಾಂಕ್ರಾಮಿಕ ರೋಗವಿದ್ದರೆ ಹರಡುವುದನ್ನು ನಿಯಂತ್ರಿಸಬಹುದು.
2. ತಣ್ಣನೆಯ ವಾತಾವರಣವಿದ್ದಲ್ಲಿ ಆದಷ್ಟು ಬೆಚ್ಚಗಿರುವ ಹಾಗೆ ವಾತಾವರಣವನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸಿಕೊಡಬೇಕು.
3. ಕೊಟ್ಟಿಗೆಯ ನೆಲದ ಮೇಲೆ ಸಣ್ಣ ಹುಲ್ಲು : ಮರದ ಹೊಟ್ಟನ್ನು ಹಾಸಿರಬೇಕು.

- ನೆಲದ ಮೇಲಿನ ಮಲಿನವನ್ನು (ಸಗಣೆ, ಮೂತ್ರ ಮುಂತಾದವುಗಳು) ಸೂಕ್ತ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ತೆಗೆದು ಸ್ವಚ್ಛ ಮಾಡಬೇಕು.
- ಸುಲಭವಾಗಿ ಜೀರ್ಣವಾಗುವಂತಹ, ಶರೀರಕ್ಕೆ ಶಕ್ತಿ ಕೊಡುವಂತಹ ಹಾಗೂ ಪಶುಗಳಿಗೆ ಹಿಡಿಸುವಂತಹ ಆಹಾರವನ್ನು ದಿನದಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ಬಾರಿ ಸ್ವಲ್ಪ ಸ್ವಲ್ಪವಾಗಿ ಕೊಡಬೇಕು.

ಪಶುಗಳಿಗೆ ಔಷಧಿಯನ್ನು ಕೊಡುವ ವಿಧಾನಗಳು

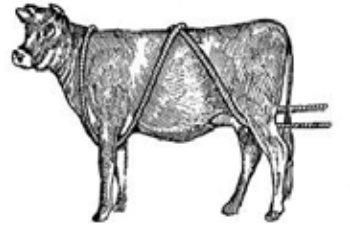
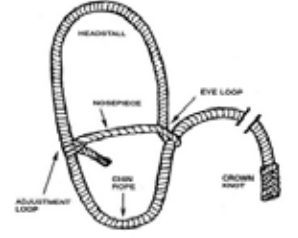
- ಕುಡಿಸುವುದು.
- ನಾಲಿಗೆಯ ಮೇಲೆ ತಿಕ್ಕುವುದು.
- ಆಹಾರದಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ಬೆಲ್ಲದಲ್ಲಿ ಬೆರಸಿ ಕೊಡುವುದು.
- ಇಂಜೆಕ್ಷನ್ ಮೂಲಕ.
- ಎನಿಮಾ ಮೂಲಕ.(ಗುದ್ದಾರದ ಮೂಲಕ ನೀಡುವ ವಿಧಾನ)
- ಚರ್ಮದ ಮೇಲೆ ಹಚ್ಚುವುದು.
- ಕಣ್ಣು, ಮೂಗು, ಕಿವಿಗಳಲ್ಲಿ ಹಾಕುವುದು.

ರಾಸುಗಳ ನಿಯಂತ್ರಣ:-

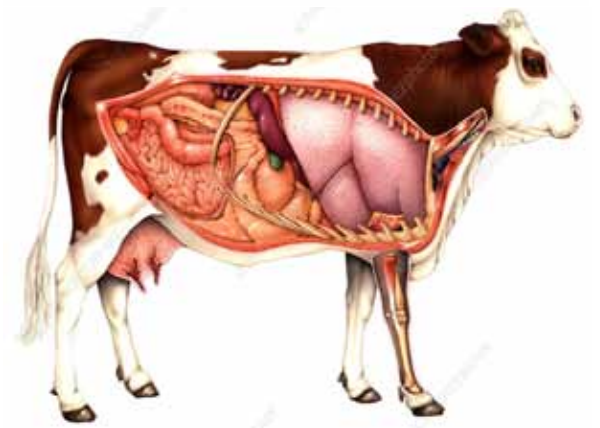
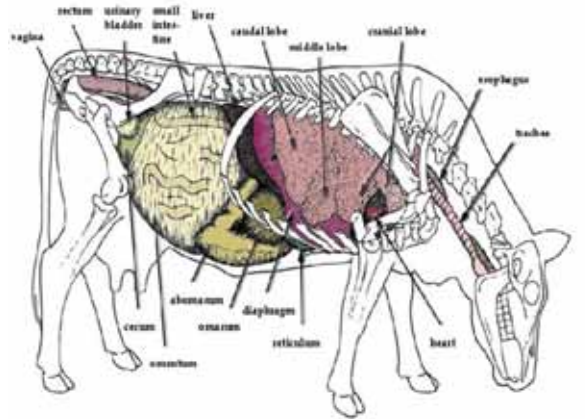
ಪಶುವೈದ್ಯಕೀಯ ರೋಗ ತಪಾಸಣೆಗಾಗಿ ರಾಸುವನ್ನು ಹಿಡಿದುಕೊಂಡು ಮಾಡಬೇಕು.ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೇ ನಮ್ಮಗೆ ಗಾಯ ಜೊತೆಗೆ ಅನೇಕ ತೊಂದರೆಯಾಗುತ್ತದೆ.

ರಾಸುಗಳ ನಿಯಂತ್ರಣಗಳ ವಿಧಾನಗಳ ಪರಿಚಯ:-

- ❑ ಬಾಲವನ್ನು ಎತ್ತಿ ಹಿಡಿದುಕೊಳ್ಳುವುದು.ಬಾಲದ ಬುಡದಿಂದ ಎರಡು ಕೈ ಗಳಲ್ಲಿಂದ ಮೇಲಕ್ಕೆ ಎತ್ತಿ,ಪಕ್ಕಕ್ಕೆ ನಿಲ್ಲಬೇಕು.ರಾಸು ಕಾಲಿನಿಂದ ಒದೆಯದಂತೆ ದೂರ ನಿಲ್ಲಬೇಕು.
- ❑ ಮೂಗಿನ ಹೊಳ್ಳೆಯಲ್ಲಿ ಹೆಬ್ಬೆರಳು ಮತ್ತು ತೋಳು ಬೆರಳುಯಿಂದ ಹಿಡಿದುಕೊಳ್ಳುವುದು.
- ❑ ರಾಸುವಿನ ನಿಯಂತ್ರಣಗಾಗಿ ತಲೆಯನ್ನು ಎತ್ತಿ ಹಿಡಿದುಕೊಳ್ಳುವುದು.
- ❑ ಹಗ್ಗವನ್ನು ಮುಖಕ್ಕೆ ಹಾಕುವ ಎತ್ತಿ ಹಿಡಿದುಕೊಳ್ಳುವುದು.
- ❑ ಹಿಂಬದಿಯ ಕಾಲನ್ನು ಕಟ್ಟುವುದು

ಪಶುವೈದ್ಯಕೀಯ ರೋಗ ತಪಾಸಣೆ

ರಾಸುವಿನ ದೇಹದ ವಿವಿಧ ಭಾಗಗಳು

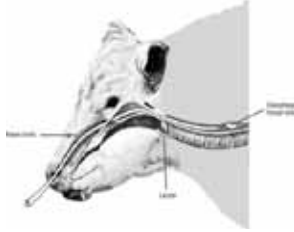

- ◆ ರೋಗ ಲಕ್ಷಣಗಳ ಪರೀಕ್ಷೆಯನ್ನು ಈ ಕೆಳಕಂಡಂತೆ ಪರೀಕ್ಷಿಸಬೇಕು.

1-ಭೌತಿಕಪರೀಕ್ಷೆ

2-ಅಂಗಗಳ ಪರೀಕ್ಷೆ

3-ಅಂಗಗಳ ವಿಶಿಷ್ಟ/ ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಪರೀಕ್ಷೆ

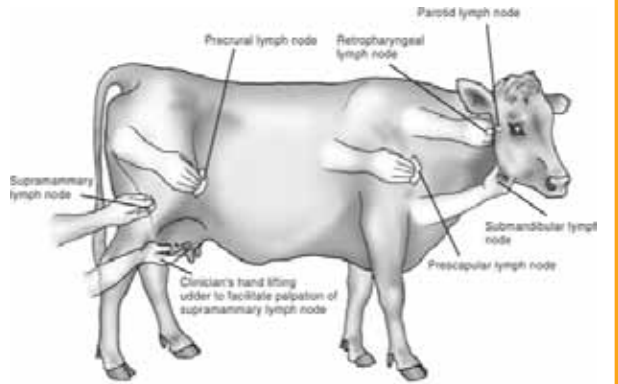
- ◆ ಪ್ರಾಣಿಯ ಕಣ್ಣಿನನ್ನು ದೃಷ್ಟಿಸಿ ಯಾವುದಾದರೂ ವ್ಯತ್ಯಾಸಗಳನ್ನು ಗಮನಿಸಿ.
- ◆ ಪ್ರಾಣಿಯ ಅನ್ನನಾಳಗಳನ್ನು ಪರೀಕ್ಷಿಸಿ.
- ◆ ಪ್ರಾಣಿಯ ದವಡೆಯನ್ನು ಪರೀಕ್ಷಿಸಿ.
- ◆ ಕೈ ಬೆರಳುಗಳಿಂದ ದೇಹದ ಭಾಗವನ್ನು ಅದುಮಿ ನೋಡಿರುವ ಬಗ್ಗೆ ಆಕಾರ ಗಾತ್ರ ಮತ್ತು ಗಡಸುತನದ ಬಗ್ಗೆ ನೋಡುವುದು.

ದೊಡ್ಡ ಹೊಟ್ಟೆ ಪರೀಕ್ಷೆ ಮತ್ತು ಶ್ವಾಸಕೋಶ ಪರೀಕ್ಷೆ

ನೇರವಾಗಿ ಕೈ ಬೆರಳುಗಳಿಂದ ಕುಟ್ಟಿ ಶಬ್ದದ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ಮಾಹಿತಿ ಪಡೆದುಕೊಳ್ಳುವುದು.

- ◆ ಹೃದಯ ಬಡಿತ ಮತ್ತು ಶ್ವಾಸೋಚ್ಛ್ವಾಸ ಪರೀಕ್ಷೆಯನ್ನು ಇವುಗಳಿಂದ ಬರುವ ಶಬ್ದಗಳಿಂದ ಪರೀಕ್ಷಿಸುವುದು,
- ◆ ರಾಸುವಿನ ಬಾಯಿಯಿಂದ ಮತ್ತು ಗಂಜಲದ ವಾಸನೆಗಳ ಪರೀಕ್ಷಿಸುವುದು.

- ◆ ಕರುವಿನ ಹೊಕ್ಕಳು ಬಳ್ಳಿ ಪರೀಕ್ಷೆ
  - ◆ ದುಗ್ಧರಸ ಗ್ರಂಥಿಗಳ ಪರೀಕ್ಷೆ
  - ◆ ಬಾಲದ ರಕ್ತ ನಾಳದಲ್ಲಿ ನಾಡಿ ಪರೀಕ್ಷೆ ಮತ್ತು ಗುದದ್ವಾರದ ಮೂಲಕ ದೇಹದ ಉಷ್ಣಾಂಶ ಪರೀಕ್ಷಿಸಬೇಕು.
- ಎಲ್ಲಾ ಪರೀಕ್ಷಿಸಿದ ನಂತರ ರಾಸುವಿಗೆ ಬಂದಿರುವ ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ರೋಗದ ಅನುಸಾರವಾಗಿ ಚಿಕಿತ್ಸೆಯನ್ನು ಮಾಡಬೇಕು.

ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಉಪಯೋಗಿಸುವ ಪಶುವೈದ್ಯ

ಔಷಧಿಗಳು:

1) ಟೆಂಚರ್ ಅಯೋಡಿನ್:

ಕಂದು ಬಣ್ಣದ ಔಷಧಿ, ಸ್ಪಿರಿಟ್ ವಾಸನೆ ಇರುತ್ತದೆ. ರಾಸುಗಳಿಗೆ ಪೆಟ್ಟು ತಗುಲಿ ಚರ್ಮ ಕಿತ್ತು ಹೋದಾಗ,

ಗಾಯವಾದಾಗ ಮಣ್ಣಿನಲ್ಲಿರುವ ಸೂಕ್ಷ್ಮಾಣು ಜೀವಿಗಳು ಗಾಯವನ್ನು ಪ್ರವೇಶಿಸುತ್ತವೆ. ಇಂತಹ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಗಾಯವನ್ನು ಸ್ವಚ್ಛಗೊಳಿಸಿ ಟೆಂಚರ್

ಅಯೋಡಿನ್ ಹಚ್ಚಬೇಕು. ಇದರಿಂದ ಗಾಯದಲ್ಲಿರುವ ಸೂಕ್ಷ್ಮ ಜೀವಾಣುಗಳು ನಾಶವಾಗಿ ನಂಜಾಗುವುದನ್ನು ತಡೆಗಟ್ಟುತ್ತದೆ.

2) ಟೆಂಚರ್ ಬೆಂಜೋಯಿನ್:

ಇದು ತೆಳು ಹಳದಿ ಬಣ್ಣದ ಔಷಧಿ, ಸಿಹಿ ವಾಸನೆ ಇರುತ್ತದೆ. ಮುಟ್ಟಿದರೆ ಅಂಟುತ್ತದೆ. ಈ ಔಷಧಿಯನ್ನು ಗಾಯದಿಂದ ಚಿಮ್ಮುತ್ತಿರುವ ರಕ್ತವನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸಲು ಉಪಯೋಗಿಸಬಹುದು. ದನಗಳಲ್ಲಿ ಕೊಂಬು ಮುರಿದಾಗ ರಕ್ತಸ್ರಾವ ನಿಲ್ಲಿಸಲು ಉಪಯೋಗಿಸಬಹುದು. ರಕ್ತಸ್ರಾವವಾಗುವ ಸ್ಥಳಗಳನ್ನು ಸ್ವಚ್ಛಗೊಳಿಸಿ ಟೆಂಚರ್ ಬೆಂಜೋಯಿನ್ ನಲ್ಲಿ ಅದ್ದಿದ ಹತ್ತಿಯ ಬಟ್ಟೆಯಲ್ಲಿ ಒತ್ತಿ ಕೊಂಬಿನ ಸುತ್ತ ಸುರಳಿ ಸುತ್ತಿದ ಹಾಗೆ ಪಟ್ಟಿ ಕಟ್ಟಬೇಕು.

ಶರೀರದ ಯಾವುದೇ ಹೊರ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಗಾಯವಾಗಿ ರಕ್ತಸ್ರಾವವಾಗುತ್ತಿದ್ದಂತೆ ಟೆಂಚರ್ ಬೆಂಜೋಯಿನ್ ನಲ್ಲಿ ಹತ್ತಿಯ ಬಟ್ಟೆಯಲ್ಲಿ ಅದ್ದಿ ಗಾಯದ ಮೇಲೆ ಅದುಮಿ ಹಿಡಿದರೆ ರಕ್ತಸ್ರಾವ ನಿಲ್ಲುತ್ತದೆ.

3) ಪೋವಿಡೋನ್ ಅಯೋಡಿನ್

ಈ ಔಷಧಿಯನ್ನು ಗಾಯವನ್ನು ಶುಚಿಗೊಳಿಸಲು ಬಳಸುವುದು, ಉರಿ (ಸುಡುವುದು) ಕಡಿಮೆ ಇರುವುದರಿಂದ ದೇಹದ ಸೂಕ್ಷ್ಮ ಭಾಗಗಳಾದ ಯೋನಿ, ಕಣ್ಣು, ಕಿವಿ, ಗರ್ಭಕೋಶ ಹೊಕ್ಕಲು ಬಳ್ಳಿ, ಮೂಗು, ಬಾಯಿಯ ಒಳ ಭಾಗದಲ್ಲಿಯೂ ಉಪಯೋಗಿಸಬಹುದು.

ಔಷಧಿ ಬಹು ಕಾಲ ಗಾಯದ ಭಾಗದಲ್ಲಿಯೇ ಇದ್ದು ಹೆಚ್ಚು ಪರಿಣಾಮ ಬೀರುತ್ತದೆ. ಅದೇ ಪೋವಿಡೋನ್

ಅಯೋಡಿನ್ ಅಯಿಂಟ್‌ಮೆಂಟ್ ದೇಹದ ಸೂಕ್ಷ್ಮ ಭಾಗಗಳಲ್ಲಿ ಉಪಯೋಗಿಸಬಹುದು ಬೇಗನೆ ಗುಣಮುಖ/ ವಾಸಿಯಾಗುತ್ತದೆ.

4) ಅಯೋಡಿನ್ ಮುಲಾಮು:

ಕಪ್ಪು ಮತ್ತು ಕಂದು ಮುಲಾಮು, ಶರೀರದ ಯಾವುದಾದರೂ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಕುರುವು (ಆಬ್ಸೆಸ್) ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಪಕ್ವವಾಗದೆ ಇದ್ದರೆ ಈ ಮುಲಾಮನ್ನು ಹಚ್ಚಿ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಬಿರುಸಾಗಿ ತಿಕ್ಕಬೇಕು. ದಿನಕ್ಕೆ ಎರಡು ಬಾರಿ ಹಚ್ಚಿದರೆ ಶೀಘ್ರವೇ ಕುರು ಪಕ್ವವಾಗುತ್ತದೆ.

ರಾಸುಗಳ ಕಾಲು ಅಥವಾ ಬೇರೆ ಭಾಗಗಳಿಗೆ ಪೆಟ್ಟು ಬಿದ್ದಾಗ, ಉಳುಕಿದಾಗ ಉಜ್ಜಿದರೆ ನೋವು ಕಡಿಮೆ ಆಗುವುದಲ್ಲದೆ ಬಾವು ಸಹ ಕಡಿಮೆಯಾಗುತ್ತದೆ.

ಎತ್ತುಗಳಲ್ಲಿ ಹಾಗೂ ಉಳುಮೆ ದನಗಳಲ್ಲಿ ಕಾಣುವ ಹೆಗಲು ಬಾವಿಗೆ ಅಯೋಡಿನ್ ಮುಲಾಮು ಉಪಯೋಗಿಸಬಹುದು.

5) ಮ್ಯಾಗ್‌ಸಲ್ಟ್ (ಭೇದಿ ಉಪ್ಪು):

ಈ ಔಷಧವು ಬಿಳಿ ಬಣ್ಣದ ಹರಳು, ಉಪ್ಪು ಅಥವಾ ಸಕ್ಕರೆಯಂತೆ ಕಾಣುತ್ತದೆ. ರಾಸುಗಳು ಮೇವನ್ನು ಸರಿಯಾಗಿ ತಿನ್ನದಿದ್ದಲ್ಲಿ, ಸಗಣೆಯನ್ನು ಬಹಳ ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಹಾಕುತ್ತಿದ್ದರೆ, ಎಡಗಡೆ ಹೊಟ್ಟೆ ಭಾಗವು ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿದ್ದರೆ ಈ ಔಷಧವನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸಬಹುದು.

ಮ್ಯಾಗ್‌ಸಲ್ಟ್ 120-180 ಗ್ರಾಂ, ಬೆಲ್ಲ 60-120 ಗ್ರಾಂ, ಅಡಿಗೆ ಉಪ್ಪು 50-60 ಗ್ರಾಂ, ಶುಂಠಿ 30-60 ಗ್ರಾಂ ನಷ್ಟು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಜಜ್ಜಿ, ಔಷಧಿಯನ್ನು ಬಿಸಿ ನೀರಿನಲ್ಲಿ ಕರಗಿಸಿ, ಮುಲಾಮಿನ ರೀತಿ ಮಾಡಿ, ಬಟ್ಟೆಯನ್ನು ಅದರಲ್ಲಿ ಅದ್ದಿ ಬಾವು ಆಗಿರುವ ಜಾಗಕ್ಕೆ ಶಾಖ ಕೊಡಬೇಕು.

ಜಾನುವಾರುಗಳಲ್ಲಿ ಹೊಟ್ಟೆ ಉಬ್ಬರ ಉಂಟಾದಾಗ 200-400 ಗ್ರಾಂನಷ್ಟು ಉಗುರ ಬೆಚ್ಚನೆ ನೀರಿನೊಡನೆ ಬೆರೆಸಿ ಕೊಡುವುದರಿಂದ ಹೊಟ್ಟೆ ಉಬ್ಬರ ಕಡಿಮೆಯಾಗುತ್ತದೆ.

6) ಪೊಟಾಸಿಯಂ ಪರಮಾಂಗನೇಟ್:

ಇದು ನೇರಳೆ ಬಣ್ಣದ ಹರಳು. ನೀರಿನಲ್ಲಿ ಕರಗಿದಾಗ ನೇರಳೆ ಬಣ್ಣವನ್ನು ಹೊಂದುತ್ತದೆ. ಈ ಔಷಧವು ಕ್ರಿಮಿನಾಶಕ, ಈ ಔಷಧವನ್ನು ಸ್ವಚ್ಛ ನೀರಿನಲ್ಲಿ ಕರಗಿಸಿ ಗಾಯ ಮತ್ತು ಹುಣ್ಣುಗಳನ್ನು ತೊಳೆಯಲು ಉಪಯೋಗಿಸಿದರೆ ಸೂಕ್ಷ್ಮದರ್ಶಕ ರೋಗಕಾರಕ ಕ್ರಿಮಿಗಳು ನಾಶವಾಗುತ್ತವೆ. ಮತ್ತು ಗಾಯಗಳಲ್ಲಿ ಕೀವು ತುಂಬುವುದನ್ನು ತಪ್ಪಿಸಬಹುದು. ಕಾಲುಬಾಯಿ ಜ್ವರ ತಗಲಿದಾಗ ರಾಸುಗಳ ಬಾಯಲ್ಲಿ ಸಣ್ಣ ಸಣ್ಣ ಬೊಬ್ಬೆಗಳಾಗಿ ಸುರಿಯ ತೊಡಗುವುದು ಮತ್ತು ಗೊರಸಿನ ಮಧ್ಯೆ ಆಗುವ ಬೊಬ್ಬೆಗಳಿಂದಾಗಿ ಸರಿಯಾಗಿ ನಡೆಯಲು ಆಗುವುದಿಲ್ಲ. ಈ ರೋಗದ ಚಿಕಿತ್ಸೆಗೆ ಮುನ್ನ ಪೊಟಾಸಿಯಂ ಪರಮಾಂಗನೇಟ್ ದ್ರಾವಣದಿಂದ ಕಾಲನ್ನು ಮತ್ತು ಬಾಯಿಯ ಒಳಭಾಗವನ್ನು ಸ್ವಚ್ಛಗೊಳಿಸಿ ನಂತರ ಚಿಕಿತ್ಸೆ ಮಾಡುವುದು.

ಶರೀರದ ಮೇಲೆ ಯಾವ ಭಾಗದಲ್ಲಿಯಾದರೂ ಗಾಯ, ಕುರು, ಹುಣ್ಣುಗಳು ಆದಾಗ ಆ ಭಾಗವನ್ನು ಪೊಟಾಸಿಯಂ ಪರಮಾಂಗನೇಟ್ ದ್ರಾವಣದಿಂದ ಸ್ವಚ್ಛಗೊಳಿಸಿ, ನಂತರ ಬೇರೆ ಔಷಧವನ್ನು ಹಚ್ಚಬೇಕು. ಪೊಟಾಸಿಯಂ ಪರಮಾಂಗನೇಟ್ ಔಷಧಿಯನ್ನು 1:1000 ಪ್ರಮಾಣದ ದ್ರಾವಣ ತಯಾರಿಸಿ ಅದರಲ್ಲಿ ಗಾಯವನ್ನು ಶುದ್ಧಿ ಮಾಡಬೇಕು.

7) ಟರ್‌ಪೆಂಟೈನ್ ಎಣ್ಣೆ:

ಈ ಔಷಧವು ಬಣ್ಣವಿಲ್ಲದ್ದು, ಪೈಂಟ್ ವಾಸನೆ ಬರುತ್ತದೆ. ಜಾನುವಾರುಗಳಿಗೆ ಅಳವಾದ ಗಾಯಗಳಲ್ಲಿ ಹುಳುಗಳು (ಮ್ಯಾಗೆಟ್ಸ್) ಇದ್ದಲ್ಲಿ ಹುಳುಗಳನ್ನು ತೆಗೆಯಲು ಉಪಯೋಗಿಸುತ್ತಾರೆ. ಹುಳುಗಳನ್ನು ಚಮಚದಿಂದ ಹೊರ ತೆಗೆದ ನಂತರ ಟರ್‌ಪೆಂಟೈನ್ ಎಣ್ಣೆಯಲ್ಲಿ ಅದ್ದಿದ ಹತ್ತಿಯನ್ನು ಗಾಯದ ಒಳಗಡೆ ಇಟ್ಟು ಸ್ವಲ್ಪ ಸಮಯದ ನಂತರ ತೆಗೆಯಬೇಕು. ಇದರಿಂದ ಗಾಯದ ಒಳಗಡೆ ಅಡಗಿರುವ ಹುಳುಗಳು ನಾಶವಾಗುತ್ತವೆ.

ರಾಸುಗಳಿಗೆ ಹೊಟ್ಟೆ ಉಬ್ಬರ ಉಂಟಾದಾಗ ಈ ಔಷಧವನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸುವುದರಿಂದ ಹೊಟ್ಟೆ ಉಬ್ಬರ ಕಡಿಮೆಯಾಗುತ್ತದೆ.

ಟರ್‌ಪೆಂಟೈನ್ ಎಣ್ಣೆ 1 ಔನ್ಸ್ (30 ಎಂ.ಎಲ್), ಇಂಗು 10 ಗ್ರಾಂ ಹಾಗೂ ಮಜ್ಜಿಗೆ ಅಥವಾ ಕಡ್ಲೆಕಾಯಿ ಎಣ್ಣೆ ಅರ್ಧ ಲೀಟರ್ ಇವುಗಳನ್ನು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಬೆರೆಕೆ ಮಾಡಿ ಕುಡಿಸುವುದರಿಂದ ಗ್ಯಾಸ್ ಕಡಿಮೆಯಾಗುವುದರ ಜೊತೆಗೆ ಗ್ಯಾಸ್ ಹೊರದೂಡುವುದರಲ್ಲಿ ಸಹಕಾರಿಯಾಗುತ್ತದೆ.

(ಮುಂದುವರೆಯುವುದು)...

ನಿಮ್ಮ ವಾಟ್ಸಾಪ್‌ಗೆ ಪಿಡಿಎಫ್ ಕ್ಷೀರಸಾಗರ ಮಾಸ ಪತ್ರಿಕೆ ಬೇಕಾದಲ್ಲಿ ನಿಮ್ಮ ಮೊಬೈಲ್‌ನಿಂದ KMF KS ಎಂದು ಟೈಪ್ ಮಾಡಿ 99640 22977 ಈ ನಂಬರ್‌ಗೆ ವಾಟ್ಸಾಪ್ ಮಾಡುವ ಮೂಲಕ ಉಚಿತವಾಗಿ ರಿಜಿಸ್ಟರ್ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಿ. ಪ್ರತಿ ತಿಂಗಳು ಕ್ಷೀರಸಾಗರ ಪತ್ರಿಕೆಯನ್ನು ಈ ಮೂಲಕವೂ ಓದಬಹುದು.